

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ОСВІТНІ ІННОВАЦІЇ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ

Матеріали
науково-педагогічного
підвищення кваліфікації

*27 листопада 2023 року —
28 січня 2024 року*

За редакцією
професора В. Г. Марічереда

Одеса

ОНМедУ

2024

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**ОСВІТНІ ІННОВАЦІЇ
У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ
ОСВІТИ**

Матеріали
науково-педагогічного
підвищення кваліфікації

*27 листопада 2023 року —
28 січня 2024 року*

За редакцією
професора В. Г. Марічереда

Одеса

ОНМедУ

2024

Члени організаційного комітету:

Марічерета Валерія Геннадіївна — д. мед. н., професор, перший проректор; **Бурячківський Едуард Станіславович** — к. мед. н., доцент, проректор з науково-педагогічної роботи; **Борщ Вікторія Ігорівна** — д. е. н., доцент, проректор з перспективного розвитку; **Кусик Наталія Львівна** — к. е. н., доцент, доцент кафедри менеджменту охорони здоров'я, начальник навчально-методичного відділу; **Анненкова Ірина Петрівна** — д. пед. н., доцент, професор кафедри менеджменту охорони здоров'я, начальник навчального відділу; **Усиченко Катерина Миколаївна** — к. мед. н., доцент, доцент кафедри інфекційних хвороб, в. о. начальнича сектору забезпечення якості освіти; **Годлевський Леонід Семенович** — д. мед. н., професор, завідувач кафедри фізіології та біофізики; **Опря Євген Васильович** — д. мед. н., професор, завідувач кафедри психіатрії, наркології, медичної психології та психотерапії; **Ханжи Володимир Борисович** — д. філос. н., професор, завідувач кафедри філософії, біоетики та іноземних мов, голова комісії з питань академічної доброчесності, етики та взаємин; **Сікорська Ольга Олександрівна** — к. філол. н., доцент, завідувачка кафедри суспільних наук, голова комісії з функціонування державної мови

Рекомендовано до друку

Вченою радою Одеського національного медичного університету

МОЗ України

(Протокол № 8 від 24.04.2024 р.)

О-72 **Освітні інновації у закладах вищої медичної освіти : матеріали науково-педагогічного підвищення кваліфікації (27 листопада 2023 року — 28 січня 2024 року)** [Електронне видання] / за ред. проф. В. Г. Марічерета. — Одеса : ОНМедУ, 2024. — 208 с.

ISBN 978-966-443-129-0

У збірнику подано матеріали науково-педагогічного підвищення кваліфікації «Освітні інновації у закладах вищої медичної освіти» (27 листопада 2023 року — 28 січня 2024 року). Мета науково-педагогічного підвищення кваліфікації — сприяння засвоєнню та удосконаленню практичних умінь і навичок з інноваційних технологій, форм, методів, засобів навчання та застосування інноваційних технологій реалізації змісту навчання.

УДК 618.5-089.888.61-085.33

засобів для уніфікованого контролю за навчальним процесом та високим базовим рівнем підготовки здобувачів освіти, які мають мотивацію отримати високий професійний рівень підготовки.

В умовах викликів сучасності використання компетентнісного підходу при залученні сучасного навчально-методичного та комп'ютерного забезпечення для реалізації цілей навчання при викладанні хірургії забезпечує покращення засвоєння здобувачами теоретичних знань та практичних навичок, передбачених навчальною програмою.

Література

1. Медична освіта у світі та в Україні / Ю. В. Поляченко [та ін.]. Київ : Книга плюс, 2005. 464 с.

2. Філоненко М. М. Методика викладання у вищій медичній школі на засадах компетентнісного підходу : метод. рекомендації для викладачів та здобувачів наукового ступеня доктора філософії (PhD) ВМ(Ф)НЗ України. Київ, 2016. 88 с.

3. Педагогіка вищої медичної освіти : підручник / С. Д. Максименко, М. М. Філоненко. Київ : Центр учбової літератури, 2014. С. 109–116.

4. Компетентнісний підхід у підготовці студентів-медиків / Рожко М. М., Ерстенюк А. М., Капечук В. В. [та ін.]. *Медична освіта*. 2016. № 2. С. 102–107.

5. Гашинова К. Ю., Дмитриченко В. В. Роль самостійної роботи у формуванні професійної компетенції лікаря. *Актуальні проблеми розвитку освіти і науки в умовах глобалізації* : матеріали II Всеукр. наук. конф., м. Дніпро, 28–29 жовт. 2016 р. Ч. I / наук. ред. О. Ю. Висоцький. Дніпро : Роял ПРИНТ. С. 40–42.

ПОЗИТИВНІ АСПЕКТИ ЗМІН У СУЧАСНОМУ ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ ЛІКАРЯ

Зачеславський О. М.

к. мед. н., доцент кафедри загальної, дитячої
та військової хірургії з курсом урології

Рачок І. В.

к. мед. н., доцент кафедри загальної, дитячої
та військової хірургії з курсом урології

Одеський національний медичний університет

Проблема якості освіти стала наріжним каменем у реформуванні національних освітніх систем, що відбувається нині в багатьох краї-

нах світу [1, с. 2]. Процес реформування не оминув і медичну галузь, яка завжди посідала особливе місце в системі вищої освіти, адже Закон України «Про вищу освіту» серед основних завдань вищих навчальних закладів передбачає «забезпечення органічного поєднання в освітньому процесі освітньої, наукової та інноваційної діяльності» [2, ст. 26]. Необхідність постійного вдосконалення у системі вищої медичної освіти пов'язана з багатьма факторами, важливішим з яких є необхідність підготовки кваліфікованого фахівця із мінімізацією ймовірності помилки у його подальшій діяльності. Відтак освітні інновації повинні характеризуватися цілеспрямованим процесом часткових змін, що ведуть до модифікації змісту, методів, форм навчання, способів і стилю діяльності, адаптації освітнього процесу до сучасних вимог часу і соціальних запитів [3, с. 28].

Однак в процесі підготовки здобувач медичної освіти наражається на велику кількість труднощів та перешкод, які в основному пов'язані із необхідністю засвоєння достатньо великого обсягу інформації. Кількість необхідного для вивчення матеріалу зростає щорічно, бо науково-технічний прогрес, особливо у медичній галузі, розвивається досить стрімко. Отже, для забезпечення здобувача освіти медичного університету сучасними, актуальними знаннями необхідно не тільки переробляти та доповнювати методичні матеріали, але й вносити зміни до програми навчання та удосконалювати форму освіти, впроваджуючи сучасні актуальні напрацювання, наявні сьогодні в світовій практиці.

Після підписання в 2005 р. Болонської декларації у вищих закладах освіти України впроваджується Болонський процес, спрямований на зближення та гармонізацію вищої освіти країн Європи. Аналізуючи результати змін, пов'язаних з Болонським процесом, можна з упевненістю констатувати значне покращення основних показників успішності здобувачів: значного зниження кількості пропусків занять, підвищення рівня оволодіння навчальним матеріалом і практичними навичками за рахунок введення, у тому числі, модульної системи навчання. Наявність модульної системи навчання дає змогу здобувачу зосередитися безпосередньо на тематиці, яка належить до певної клінічної дисципліни на досить тривалий час (модуль), без необхідності не перемикання своєї уваги на інші дисципліни. Це значно економить час та сили здобувача при підготовці до практичних занять, а також дає можливість повторити матеріал, отриманий на теоретичних кафедрах, що сприяє більш глибокому засвоєнню знань.

Присутність у модульній системі фактора завершеності додатково стимулює здобувача до негайної ліквідації академічної заборгованості в разі її виникнення, що також є важливим компонентом формування цілісної та гармонійної системи знань.

Сформована в процесі проходження клінічної кафедри цільна і завершена система знань може бути набагато більш ефективно застосована при вивченні наступних клінічних дисциплін, тому що основні принципи виникнення, розвитку, перебігу та лікування хвороб ідентичні і мають не принципові, хоча іноді досить істотні відмінності в залежності від медичної спеціальності. Саме тому тільки завершена система знань, отримана на попередній клінічній кафедрі, дає можливість здобувачу використовувати її для пошуку та визначення зв'язків та відмінностей між матеріалом різноманітних клінічних дисциплін, чим доводиться невиправданість припущень про те, що, здавши залік, здобувач освіти більше не повертається до пройденого матеріалу.

Процес появи змін в галузі вищої освіти неминучий внаслідок впливу науково-технічного прогресу, глобалізації, розширення комунікаційних можливостей в світі, тому ще більш значна увага сьогодні повинна приділятися забезпеченню тільки позитивного впливу цих змін на процес навчання у вищій школі.

Література

1. Моніторинг якості освіти: принципи, форми, вимоги : довідник-посібник / уклад. : Баля С. А., Красовська В. Ю. Хмельницький : ХОШПО, 2023. 61 с.
2. Закон України «Про вищу освіту» : чинне законодавство зі змінами та допов. станом на 21 березня 2016 року (офіц. текст). Київ : Поливода А. В., 2016. 100 с.
3. Бистрова Ю. В. Інноваційні методи навчання у вищій школі України. *Право та інноваційне суспільство* : електрон. наук. вид. 2015. № 1 (4). С. 27–33.

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ВИКЛАДАННЯ ХІРУРГІЇ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ ТА ВОЄННОГО ЧАСУ Запорожченко Б. С., Качанов В. М. <i>Одеський національний медичний університет</i>	72
ПОЗИТИВНІ АСПЕКТИ ЗМІН У СУЧАСНОМУ ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ ЛІКАРЯ Зачеславський О. М., Рачок І. В. <i>Одеський національний медичний університет</i>	74
ПИТАННЯ КОМУНІКАЦІЇ В МЕДИЧНИХ КОМАНДАХ: РОЛЬ ЛЮДСЬКОГО ФАКТОРА Йовенко І. О., Гавриченко Д. Г. <i>Одеський національний медичний університет</i>	77
ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ СИМУЛЯЦІЙНОГО НАВЧАННЯ Караконстантин Д. Ф. <i>Одеський національний медичний університет</i>	80
АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ: ПИТАННЯ ТА ЗАВДАННЯ Каштальян М. А., Білаш О. В. <i>Одеський національний медичний університет</i>	82
ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ ХІРУРГІЇ ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ ПІД ЧАС ВІЙНИ Квасневський Є. А., Квасневський О. А. <i>Одеський національний медичний університет</i>	86
УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ МОТИВАЦІЇ ПРАЦІ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОГО ПЕРСОНАЛУ ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ НА ОСНОВІ НАУКОВО ОБҐРУНТОВАНИХ НОРМ ПРАЦІ Кисільов В. О., Грубник В. В. <i>Одеський національний медичний університет</i>	88